

Mišljenje nezavisne odvjetnice na Sudu

Laile Medine

u predmetu C-449/25 | Serviciul pentru Imigrări al județului Bihor (Civilno partnerstvo)

Priopćenje za medije br. 129/26

U Luxembourg 17. rujna 2026.

Nezavisna odvjetnica Medina: ostvarivanje slobode kretanja samo po sebi, bez stvarnog boravka u drugoj državi članici, nije dovoljno da bi partner građanina Unije koji je državljanin treće zemlje stekao izvedeno pravo boravka na temelju prava Unije

Odbijanje države članice da prizna izvedeno pravo boravka nije obuhvaćeno područjem primjene odredbi o građanstvu Unije ako građanin Unije nikada nije živio u državi članici u kojoj je sklopljeno životno partnerstvo i ako s partnerom iz treće zemlje ne postoji odnos ovisnosti

Rumunjska državljanka otputovala je 2024. u Italiju isključivo u svrhu sklapanja životnog partnerstva (talijanski: *unione civile*) sa svojom britanskom partnericom. Nedugo nakon toga, rumunjska državljanka vratila se u Rumunjsku. One su u to vrijeme boravile u Rumunjskoj i Australiji, a nijedna od njih nije boravila u Italiji. Šest mjeseci kasnije, 2025. godine, njezina je partnerica, britanska državljanka, ušla u Rumunjsku kako bi ondje živjela. Otprilike tri mjeseca nakon svojeg dolaska podnijela je zahtjev za produljenje prava privremenog boravka u Rumunjskoj u svrhu spajanja obitelji. Taj je zahtjev odbijen na temelju toga što rumunjsko pravo ne priznaje civilna partnerstva između osoba istog spola i što britanska državljanka nije ispunila uvjete propisane rumunjskim zakonodavstvom kojim se uređuje spajanje obitelji¹. Ona je osporila odluku o vraćanju pred sudom koji je uputio zahtjev, Žalbenim sudom u Oradei (Rumunjska). Taj je sud upitao Sud sprečava li članak 21. stavak 1. UFEU-a Rumunjsku da odbije odobriti pravo boravka državljaninu treće zemlje s kojim je taj građanin Unije sklopio životno partnerstvo u skladu s pravom druge države članice u kojoj nijedan od njih nije boravio, uz obrazloženje da rumunjsko pravo ne priznaje civilna partnerstva između osoba istog spola.

U svojem danas iznesenom mišljenju **nezavisna odvjetnica Medina predlaže Sudu da utvrdi da situacija o kojoj je riječ nije obuhvaćena područjem primjene odredbi o građanstvu iz Ugovora, odnosno članka 20. i članka 21. stavka 1. UFEU-a.**

Kad je riječ o članku 21. stavku 1. UFEU-a, nezavisna odvjetnica podsjeća na to da **ta odredba dodjeljuje građanima Unije pravo slobodno se kretati** i da se **bilo koje pravo boravka člana obitelji iz treće zemlje izvodi** iz te ostvarene slobode. Nezavisna odvjetnica također naglašava da činjenični elementi predmeta čine situaciju u kojoj se, nakon ostvarivanja prava na slobodno kretanje, građanin Unije vraća u državu članicu državljanstva i nastoji pozvati na ta prava kako bi ishodio pravo boravka za partnera koji je državljanin treće zemlje (**situacija „polukružnog skretanja“** (engleski: *U-turn situation*)). Iako **Direktiva 2004/38 ne obuhvaća takva „polukružna skretanja“**, uvjeti za priznavanje izvedenog prava boravka, u državi članici domaćinu, državljaninu treće zemlje koji je član obitelji građanina Unije **trebali bi se primjenjivati po analogiji**, s obzirom na to da je u obama slučajevima građanin Unije taj koji je ostvario pravo na slobodno kretanje i koji je referentna osoba za takvo izvedeno pravo.

Da bi se prema pravu Unije steklo izvedeno pravo boravka u situaciji „polukružnog skretanja“, moraju biti ispunjena dva kumulativna uvjeta. Prvo, građanin Unije morao je stvarno boraviti u drugoj državi članici u skladu s uvjetima utvrđenima u članku 7. ili članku 16. Direktive 2004/38. Drugo, obiteljski život mora biti zasnovan ili ustaljen tijekom tog stvarnog

boravka.

U predmetnom slučaju, s obzirom na to da rumunjska državljanka nije stvarno boravila u Italiji – državi članici u kojoj je sklopljeno životno partnerstvo s britanskom državljankom – te je u Italiju otputovala samo s ciljem sklapanja životnog partnerstva, nakon čega se odmah vratila u Rumunjsku, **zahtjev u pogledu „stvarnog boravka” u skladu s člancima 7. i 16. Direktive 2004/38 nije ispunjen.**

Osim toga, **u Italiji nije zasnovan ili ustaljen obiteljski život**, u smislu utvrđenom u presudi O. i B.². U trenutku sklapanja životnog partnerstva rumunjska državljanka imala je prebivalište u Rumunjskoj, a njezina partnerica u Australiji, pri čemu je partnerica u Rumunjsku stigla tek otprilike šest mjeseci kasnije. Dakle, nikad nije postojao zajednički obiteljski život u Italiji. Stoga **drugi kumulativni uvjet također nije ispunjen**. Iako je sklapanje životnog partnerstva pravno značajna radnja, ono nije ekvivalentno življenju u svojstvu člana obitelji u državi članici domaćinu.

Što se tiče članka 20. UFEU-a, nezavisna odvjetnica navodi da **između rumunjske državljanke i njezine partnerice ne postoji odnos ovisnosti koji je priznat u sudskoj praksi Suda**. U predmetnom slučaju nije dosegnut prag utvrđen u toj sudskoj praksi³, prema kojem bi odbijanje boravka prisililo građanina Unije da napusti područje Unije kao cjeline.

Stoga nezavisna odvjetnica zaključuje da se **Povelja o temeljnim pravima ne primjenjuje u ovom predmetu** jer situacija nije obuhvaćena područjem primjene prava Unije; u skladu s navedenim, bilo kakva zaštita tužiteljčina prava na obiteljski život mora se zahtijevati na temelju Europske konvencije o ljudskim pravima.

Slijedom navedenog, nezavisna odvjetnica predlaže Sudu da odgovori da članak 20. i članak 21. stavak 1. UFEU-a, u vezi s Direktivom 2004/38, primijenjenom po analogiji, treba tumačiti na način da im se ne protivi to da tijela države članice čiji je građanin Unije državljaniin uskrate pravo boravka na državnom području te države članice državljaninu treće zemlje s kojim je taj građanin Unije sklopio životno partnerstvo na temelju prava druge države članice, uz obrazloženje da država članica čiji je građanin Unije državljaniin ne priznaje civilna partnerstva između osoba istog spola.

Radi potpunosti, u slučaju da Sud utvrdi da je pravo Unije primjenjivo, nezavisna odvjetnica iznosi podrednu analizu. U tom scenariju razvidno je da bi rumunjske odredbe koje zahtijevaju dokaz prethodnog boravka u drugoj državi članici, nameću uvjet postojanja zajedničkog djeteta i u potpunosti odbijaju priznavanje inozemnih istospolnih civilnih partnerstava bile nespojive s pravom Unije.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu Europske unije pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije.

Opći sud nadležan je za postupanje sa zahtjevima za prethodnu odluku koji su obuhvaćeni isključivo 1.) zajedničkim sustavom poreza na dodanu vrijednost (PDV), 2.) trošarinama, 3.) Carinskim zakonikom, 4.) razvrstavanjem robe u carinsku tarifu na temelju kombinirane nomenklature, 5.) odštetom i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja ili kašnjenja ili otkazivanja usluga prijevoza ili 6.) sustavom trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova. Sud je nadležan za postupanje sa svim ostalim zahtjevima za prethodnu odluku.

Ni Sud ni Opći sud ne rješavaju spor koji se vodi pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda ili Općeg suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud. Prikaz činjenica i pravnog okvira odnosi se na relevantno razdoblje i temelji se na spisu predmeta.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Slike s čitanja mišljenja dostupne su na „[Curia Web TV](#)” kao i na „[European Broadcasting Service](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ Članak 83. stavak 1. i članak 88. stavak 1. i stavak 3. točka (b) Uredbe sa zakonskom snagom br. 194/2002

² Presuda od 12. ožujka 2014., O. i B., C-456/12 i C-457/12 (vidjeti također priopćenje za medije br. 32/14)

³ Vidjeti, primjerice, presudu od 8. ožujka 2011., Ruiz Zambrano, [C-34/09](#) (vidjeti također priopćenje za medije [br. 16/11](#)).